

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2025/645)**Motion om att utreda förutsättningarna en högre andel arbetsplatser i Söderort**

Motion av Jan Jönsson m.fl. (alla L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård**Sammanfattning av ärendet**

Jan Jönsson m.fl. (alla L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna lyfter att fördelningen av arbetsplatser i Stockholm är ojäm och att Söderort har en lägre andel arbetsplatser jämfört med andra delar av staden. I motionen föreslås att staden ska utreda förutsättningarna för en högre andel arbetsplatser i Söderort.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Företagarna.

Företagarna har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret bedömer att motionens intentioner redan omfattas av stadens befintliga samt kommande budgetuppdrag och arbete. I budget för 2026 har kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och berörda nämnder och bolag ett särskilt uppdrag att analysera behovet av kontorsarbetsplatser i hela staden, inklusive att ta fram strategier och åtgärdsförslag, samt att stärka arbetsplatsutvecklingen med fokus på Söderort.

Exploateringsnämnden arbetar i enlighet med rådande budgetuppdrag och arbete pågår med planering för och uppföljning av utveckling av nya arbetsplatser tillsammans med stadsbyggnadsnämnden. Allt pågående analysarbete tas med i kommande arbete med översiktsplanen som fortsatt blir stadens främsta verktyg att tillse att de platser i söderort som har arbetsplatspotential värnas och ges rätt förutsättningar att utvecklas med arbetsplatser.

Stadsbyggnadsnämnden delar motionens bild av att arbetsplatser är ojämnt fördelade i regionen och att ett strukturerat strategiskt arbete är nödvändigt för att jämna ut skillnaderna.

Stockholms Stadshus AB noterar att det i stadens budget för 2025 bland annat finns satsningar på fokusområdena Söderort och uppmaning till exploaterings- och stadsbyggnadsnämnderna att arbetsplatser och näringslivsutveckling ska ha en central roll i planeringen av nya projekt.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar motionärernas uppfattning om att frågan om fler arbetsplatser i Söderort är viktig för Stockholms långsiktiga utveckling. En jämnare geografisk fördelning av arbetsplatser bidrar till en mer hållbar stad, med kortare pendlingsavstånd, minskad trängsel och mer levande stadsdelar.

Staden har redan sedan länge ett aktivt arbete för att stärka arbetsplatsutvecklingen i Söderort. I översiktsplanen pekas flera områden ut med stor potential för företagsetableringar, bland annat Älvsjödalén, Liljeholmen, Centrala Telefonplan, Årstaberg och Söderstaden. Arbetet sker i nära samverkan mellan berörda nämnder och bolag genom planering, markstrategiska insatser och dialog med marknadsaktörer.

I budgeten för 2026 finns dessutom ett tydligt uppdrag att analysera behovet av kontorsarbetsplatser i hela staden, med särskilt fokus på Söderort, samt att ta fram strategier och åtgärdsförslag för att stärka arbetsplatsutvecklingen.

Jag vill understryka att detta är ett långsiktigt arbete där staden också använder sin egen närvaro som verktyg. Genom att när det är lämpligt placera kommunala verksamheter i Söderort bidrar vi till starkare lokala centrum, ökad trygghet och fler arbetstillfällen.

Bilaga

Motion om att utreda förutsättningarna för en högre andel arbetsplatser i Söderort, dnr KS 2025/645-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Det är glädjande att förvaltningen delar vår bild av att arbetsplatserna i staden är ojämnt fördelade mellan norr och söder, och att kontoret instämmer i att ett strukturerat och strategiskt arbete är nödvändigt för att jämna ut dessa skillnader. Vi noterar att staden redan har arbetat med att etablera egna kontorsverksamheter i fokusområden i både Västerort och Söderort, såsom kulturförvaltningen i Rinkeby, Stockholmshem i Skärholmen och den planerade flytten av stadsdelsförvaltningen till Rågsved.

Denna inriktning ligger helt i linje med motionens intention att stärka ytterstadens centrum genom fler arbetsplatser, ökad trygghet och en mer levande lokal ekonomi. Samtidigt menar vi att mer kan göras för att skapa goda förutsättningar för fler aktörer att etablera sig i Söderort.

Staden bör aktivt se över hur man kan underlätta för företagare, entreprenörer och aktörer inom den ideella sektorn att starta och växa i dessa stadsdelar. Det handlar om att förbättra tillgången till ändamålsenliga lokaler, säkerställa snabbare och mer förutsägbara tillståndprocesser samt genomföra riktade insatser för att stärka områdenas attraktivitet som företagsmiljöer.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 17 december 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson m.fl. (alla L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen anges att en viktig fråga för stadens långsiktiga utveckling är den geografiska obalansen i var arbetsplatserna finns.

I motionen beskrivs att innerstaden och Västerort idag har en betydligt högre andel arbetsplatser jämfört med Söderort, vilket innebär att många av dem som bor i de södra stadsdelarna pendlar till andra delar av staden för att arbeta. Det anges att detta skapar en ojämn belastning på kollektivtrafiken och vägnätet och bidrar till trängsel, restidsförluster och ökade klimatutsläpp. Vidare anges att Söderort går miste om potentialen att utvecklas till en mer levande och komplett stadsdel där människor både kan bo och arbeta.

Motionärerna anser att det är dags att ta ett strategiskt grepp och analysera hur staden kan bidra till att fler företag och arbetsplatser etableras i Söderort. Med hänvisning till detta yrkas i motionen att staden utreder förutsättningarna för en högre andel arbetsplatser i Söderort.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Företagarna.

Företagarna har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att frågan om att stärka arbetsplatsutvecklingen i Söderort sedan lång tid tillbaka är prioriterad i stadens planering. Översiktsplanen betonar utveckling av arbetsplatser i stadens södra delar och i utpekade fokusområden.

Arbete pågår inom, samt i samverkan mellan, flera nämnder och bolag med att skapa förutsättningar för fler arbetsplatser genom planering, markstrategisk utveckling, dialog med marknadsaktörer och insatser i verksamhetsområden och stationsnära lägen.

I finansborgarrådets förslag till budget för 2026 har kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och berörda nämnder och bolag dessutom ett särskilt uppdrag att analysera behovet av kontorsarbetsplatser i hela staden, inklusive att ta fram strategier och åtgärdsförslag, samt att stärka arbetsplatsutvecklingen med fokus på Söderort.

Stadsledningskontoret bedömer att motionens intentioner därmed redan omfattas av befintliga samt kommande uppdrag och arbete. Mot denna bakgrund gör stadsledningskontoret bedömningen att motionen inte föranleder ytterligare uppdrag och kan besvaras med hänvisning till detta tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 oktober 2025 följande.

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Peter Öberg (L), se Reservationer m.m.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringsnämnden har utifrån budget 2025 i uppdrag att ha med sig näringslivsperspektivet i all planering och ge näringslivsutveckling och arbetsplatser en central plats i planeringen, framförallt vad gäller stora stadsutvecklingsprojekt.

Det är även tydligt att den arbetsplatspotential som finns i Stockholms södra delar och översiktsplanens fokusområden ska tillvaratas genom en stadsövergripande styrning och uppföljning av större projekt i enlighet med stadens översiktsplan och investeringsstrategi.

Exploateringskontoret arbetar i enlighet med uppdraget och arbete pågår med planering för och uppföljning av utveckling av nya arbetsplatser tillsammans med stadsbyggnadskontoret. 2021 lät kontoret ta fram en stadsövergripande utredning med en kartläggning av den framtida kontorsmarknaden i alla delar av staden, med särskilt fokus på söderort.

Det gemensamma projektet att förvalta och göra prioriteringar i stadens arbetsplatsportfölj fortsätter i form av rundabordssamtal med de största kommersiella aktörer i branschen, regionen och Fastighetsägarna. De platser som bedöms ha potential att tillföra arbetsplatser i Söderort, som Älvsjödalen, Liljeholmen, Centrala Telefonplan, Årstaberg och Söderstaden ges extra fokus.

Allt pågående analysarbete tas med i kommande arbete med översiktsplanen som fortsatt blir stadens främsta verktyg att tillse att de platser i söderort som har arbetsplatspotential värnas och ges rätt förutsättningar att utvecklas med arbetsplatser.

Exploateringskontoret föreslår att exploateringsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 oktober 2025 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Björn Ljung (L), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret delar motionens bild av att arbetsplatser är ojämnt fördelade i regionen och att ett strukturerat strategiskt arbete är nödvändigt för att jämna ut skillnaderna. Andelen arbetsplatser är dock lika låg i Västerort som i Söderort (se figur), även om det finns en koncentration av arbetsplatser i Kista.

Kontoret ser därför att ansträngningarna bör riktas mot hela ytterstaden, särskilt till översiktsplanens fokusområden. Huvuddelen (3 av 4) av de arbetstillfällena som tillkommer i regionen är i kontorsintensiva branscher, vilkas etablering styrs av marknadens preferenser. De lägen som varit kommersiellt gångbara ligger i innerstaden eller i kransen runt innerstaden.

Staden har etablerat egna kontorsverksamheter i fokusområdena i Västerort och Söderort: till exempel kulturförvaltningen i Rinkeby, Stockholmshem i Skärholmen och en planerad flytt av stadsdelsförvaltningen till Rågsved. Genom en placering nära lokala torg stärker denna strategi centrumen med trygghetsskapande dagbefolkning, lokal konsumtion och en ökad närvaro av det offentliga. Staten har en tradition av att omlokalisera bolag och verk till andra delar av landet för att stötta lokal utveckling och arbetsmarknad eller sänka hyreskostnader. Flytten av Sida till Rissne 2022 gav uttryck för en ny vilja att använda detta verktyg inom storstadsregionen. Det finns en stor potential att samordna stadens och statens strategier och samla kluster av offentliga verksamheter i något av fokusområdenas centrum.

Den ideella sektorn etablerar sig fritt där de bedömer att förutsättningarna är mest gynnsamma, men det är möjligt att några av dessa aktörer på sikt skulle attraheras av ett sådant kluster.

Kontoret föreslår stadsbyggnadsnämnden besluta att godkänna kontorets utlåtande samt överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 25 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen noterar att det i stadens budget för 2025 bland annat finns satsningar på fokusområdena Söderort och uppmaning till exploaterings- och stadsbyggnadsnämnderna att arbetsplatser och näringslivsutveckling ska ha en central roll i planeringen av nya projekt.

Koncernledningen noterar att SBR har dialog med företag i Söderort bland annat om förutsättningarna att bedriva verksamhet där.

Underremiss

Stockholm Business Region ABs svar har i huvudsak följande lydelse

Det finns en regional obalans vad gäller fördelningen av arbetsställen och arbetstillfällen. Detsamma gäller inom Stockholms gränser, främst på grund av ett stort antal arbetsplatser i innerstaden. I dagsläget finns det 91 898 arbetsställen i hela staden som tillsammans har 787 814 anställda. Av dessa är 50 325 arbetsställen i innerstaden med 516 726 anställda, i västerort 12 363 arbetsställen med 96 106 anställda och i söderort 19 355 arbetsställen med 131 339 anställda (senast tillgängliga siffror från kv 2 2025).

Staden har under många år verkat för att öka antalet arbetsställen i Söderort. Bolaget ser därför positivt på att ytterligare resurser läggs på denna fråga. I bolagets löpande arbete ingår även att föra dialog med fastighetsbolag, både stadens egna och kommersiella. Företags etableringsbehov matchas med de möjligheter som finns i stadens olika delar, inklusive de som finns i söderort. Även om tillståndsgivning tillhör andra förvaltningars arbetsuppgifter så har bolaget en lotsande funktion och verkar för effektiva processer i hela etableringskedjan.

Bolaget samverkar med Exploateringskontoret, Stadsbyggnadskontoret och Trafikförvaltningen för att förbättra attraktiviteten i de renodlade verksamhetsområdena. Ett förslag till utveckling av Västberga verksamhetsområde har tagits fram och presenterats för de sex största fastighetsägarna i området. Under hösten pågår ytterligare planeringsarbete för upprustningen av verksamhetsområdet.

Bolaget genomför systematiskt uppsökande verksamhet där företag erbjuds möjlighet att i dialogform möta bolaget och relevanta förvaltningar. Under tertial 3 kommer bolaget att besöka närmare 100 företag i stadsdelsområdet Enskede-Årsta-Vantör för att föra dialog om förutsättningarna i området, fråga om deras behov av hjälp och stöd rörande frågor som staden har rådighet över samt kompetensbehov. Svaren ligger till grund för den strategiska planeringen av bolagets arbete för att förbättra företagets möjligheter till tillväxt. Insikterna från dessa företagsdialoger distribueras även till relevanta delar av staden och dess förvaltningar för fortsatt beredning och analys.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation av Peter Öberg (L)

Nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Det är glädjande att kontoret delar vår bild av att arbetsplatserna i staden är ojämnt fördelade mellan norr och söder, och att kontoret instämmer i att ett strukturerat och strategiskt arbete är nödvändigt för att jämna ut dessa skillnader. Vi noterar att staden redan har arbetat med att etablera egna kontorsverksamheter i fokusområden i både Västerort och Söderort, såsom kulturförvaltningen i Rinkeby, Stockholmshem i Skärholmen och den planerade flytten av stadsdelsförvaltningen till Rågsved. Denna inriktning ligger helt i linje med motionens intention att stärka ytterstadens centrum genom fler arbetsplatser, ökad trygghet och en mer levande lokal ekonomi.

Samtidigt menar vi att mer kan göras för att skapa goda förutsättningar för fler aktörer att etablera sig i Söderort. Staden bör aktivt se över hur man kan underlätta för företagare, entreprenörer och aktörer inom den ideella sektorn att starta och växa i dessa stadsdelar. Det handlar om att förbättra tillgången till ändamålsenliga lokaler, säkerställa snabbare och mer förutsägbara tillståndprocesser samt genomföra riktade insatser för att stärka områdenas attraktivitet som företagsmiljöer.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation av Björn Ljung (L)

Beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Det är glädjande att kontoret delar vår bild av att arbetsplatserna i staden är ojämnt fördelade mellan norr och söder, och att kontoret instämmer i att ett strukturerat och strategiskt arbete är nödvändigt för att jämna ut dessa skillnader. Vi noterar att staden redan har arbetat med att etablera egna kontorsverksamheter i fokusområden i både Västerort och Söderort, såsom kulturförvaltningen i Rinkeby, Stockholmshem i Skärholmen och den planerade flytten av stadsdelsförvaltningen till Rågsved.

Denna inriktning ligger helt i linje med motionens intention att stärka ytterstadens centrum genom fler arbetsplatser, ökad trygghet och en mer levande lokal ekonomi. Samtidigt menar vi att mer kan göras för att skapa goda förutsättningar för fler aktörer att etablera sig i Söderort.

Staden bör aktivt se över hur man kan underlätta för företagare, entreprenörer och aktörer inom den ideella sektorn att starta och växa i dessa stadsdelar. Det handlar om att förbättra tillgången till ändamålsenliga lokaler, säkerställa snabbare och mer

förutsägbara tillståndprocesser samt genomföra riktade insatser för att stärka områdenas attraktivitet som företagsmiljöer.